

Tab 11 Brandbaar natuurgebied

Inhoud

11.1	Inleiding	2
11.2	Selectie van de relevante percelen	2
11.3	Informatiebronnen	2
11.4	Basisinformatie	3
11.5	Informatie over het gebruik	3
11.6	Risico-informatie	4
11.7	Planinformatie	6

Verklaring van de tabellen

Informatie over een object	
Attribuut	Beschrijving
Attribuutnaam	De grijsarcering van de attribuutnaam geeft aan dat dit veld 'verplicht' is. Dit houdt in: <u>Indien</u> er iets van het betreffende object wordt vermeld, dan in elk geval dit invullen. De zwarte balk in de eerste kolom geeft aan dat deze informatie op de publieke Risicokaart gepresenteerd wordt. Dat kan overigens in een heel andere vorm geschieden. Bijv.: xy-coördinaten als een stip op de goede locatie.
Attribuutnaam	Deze informatie wordt op de publieke Risicokaart gepresenteerd indien aanwezig, maar <i>behoeft niet</i> te worden ingevuld.
Attribuutnaam	De grijsarcering van de attribuutnaam geeft aan dat dit veld 'verplicht' is. De witte kleuring in de eerste kolom echter duidt erop dat dit gegeven niet wordt getoond op de publieke Risicokaart. Dit soort verplichte gegevens heeft een essentiële functie in het databestand of de presentatievorm. Het gaat doorgaans om de meer technisch-inhoudelijke informatie die ook voor professioneel gebruik (de professionele Risicokaart) van belang kan zijn.
Attribuutnaam	Deze informatie wordt niet op de publieke Risicokaart gepresenteerd, en <i>behoeft niet</i> te worden ingevuld. Het gaat om informatie voor professioneel gebruik en wordt getoond op de professionele Risicokaart.

↑ met een **zwart vakje** in deze kolom wordt aangegeven dat de betreffende informatie bedoeld is voor weergave op de publieke Risicokaart.

11.1 Inleiding

Bij het ramptype 'Natuurbranden' gaat het primair om natuurbranden die door de aard van het beheer aanleiding kunnen geven tot een onbeheersbare brand. Aangezien de vervlechting van natuur en recreatie in Nederland intensief en groeiende is, vormt een natuurbrand in toenemende mate een bedreiging voor burgers in recreatieparken en toeristische gemeenten. Heide-, duin – of veenbranden komen geregeld voor en de natuur herstelt er doorgaans snel van. Heide-, duin- en veengebied kan worden geregistreerd maar wordt alleen op de risicokaart vermeld wanneer er een gevaar voor een substantieel bosareaal of bebouwing uitgaat.

11.2 Selectie van de relevante percelen

Voor registratie op de Risicokaart wordt, evenals in de Leidraad Maatramp, enkel gekeken naar brandbaar natuurgebied met een aaneengesloten omvang van minstens 100 ha (= 1 km²). Doorsnijding zoals wegen, waterwegen of brandgangen waarbij zonder de inzet van de brandweer grote kans is op een 'automatische' brandoverslag zijn geen grenzen van een aaneengesloten brandbaar natuurgebied. Een aaneengesloten brandbaar natuurgebied wordt dus begrensd door een (brede) weg, waterweg of iets dergelijk waar bij een beginnende brand, ook zonder inspanning van de brandweer, geen sprake zal zijn van brandoverslag. Indien er toch onduidelijkheid bestaat over de term 'aaneengesloten' dan is het van belang de situatie te laten beoordelen door de gemeentelijke of regionale brandweer op het hier beschreven criterium.

De volgende gebieden moeten worden opgenomen op de publieke Risicokaart:

1. Gemengd bos en naaldbosgebied met een aaneengesloten omvang van minstens 100 ha;
2. Heide-, (hoog)veen-, gras- of riet- en duingebied met een aaneengesloten omvang van minstens 100 ha. Dit geldt wanneer een brand in dit gebied een directe bedreiging vormt voor een substantieel bosareaal of bebouwing: vakantieparken of dorpen.

Voor professioneel of ander gebruik van de risicokaart kunnen uiteraard ook andere gebieden worden geïnventariseerd. Het datamodel van de Model-risicokaart biedt daartoe enige aanknopingspunten, die dus niet bedoeld zijn voor weergave op de publiekskaart. Voor een nadere categorisering van natuurgebieden in verband met bosbrandgevaar wordt voorts aangesloten bij een rapportage¹ van het NIFV over een risico-index voor natuurgebied.

11.3 Informatiebronnen

Informatie over brandbaar bos- en natuurgebied is i.h.a. beschikbaar bij:

- de betrokken gemeentelijke en regionale brandweren;
- de grotere landschapsbeheerders (Staatbosbeheer, Natuurmonumenten e.d.).

¹ Risico-indexering Natuurbranden Veluwemassief. NIFV/Nibra (februari 2003).

In het kader van het project Maatramp zijn door regionale brandweren reeds gegevens verzameld.

Voor het beoordelen wat het gevaar van een heide-, duin-, gras-, riet- of veenbrand voor aangrenzende bospercelen of bebouwing is, kan een deskundigenoordeel (brandweer) nodig zijn.

Een nieuw element is dat de betrokken natuurgebieden als afzonderlijke objecten op een digitale kaart moeten worden aangegeven. Dit kan als volgt:

- a. via het invoerscherm van de Model-risicokaart;
- b. door het uit een andere bron (wellicht de bosbeheerder) overnemen van digitale locatiegegevens, dan wel deze in afzonderlijk systeem te digitaliseren en vervolgens in het datasysteem te importeren.

11.4 Basisinformatie

De gegevens die over deze objecten in de database van de risicokaart (kunnen) komen zijn vermeld in figuur 11.1.

Basisinformatie bij Natuurgebieden	
<i>Attribuut</i>	<i>Beschrijving</i>
Type natuurgebied	per ingevoerd perceel te kiezen uit: 1. loofbos 2. gemengd bos (loofhout/naaldhout) 3. gemengd bos met heide 4. open naaldbos 5. dichtbegroeid naaldbos 6. heide 7. heide / hoogveen 8. duingebied (niet zijnde bos)
Naam	naam van het gebied (evt. ook perceelnummers)
Locatie	een geo-gepositioneerd vlak
Oppervlak (ha)	automatisch af te leiden uit het gedigitaliseerde gebied
Vermelding op de kaart*1	Ja / nee. Ja indien wordt voldaan aan de criteria van par. 11.3. (voor heide, duin en veen is het criterium: aangrenzend bos of bebouwing)
Beheerder	Desgewenst gegevens van de Beheerder van het object, zie Tab 00, bijlage A
*1 = Opmerking: objecten die de (gemeente)grens overschrijden worden in zijn geheel op de kaart vermeld.	

Figuur 11.1: Beschrijving van de basisinformatie omtrent brandbaar natuurgebied

11.5 Informatie over het gebruik

In het datamodel van de Modelrisicokaart is enige informatie opgenomen over de intensiteit van het gebruik van het beschouwde natuurgebied, zie figuur 11.2 op de volgende bladzijde. Het betreft het aantal personen dat geregeld binnen of direct langs het betrokken perceel aanwezig is.

De telling van aanwezigen is ontleend aan de Leidraad Maatramp:

1. Bewoners en overnachtende gasten van campings en bungalowparken **binnen** het gebied worden geteld (geschat).
2. Bewoners en overnachtende gasten **langs de rand** van het gebied worden geteld (geschat). Het gaat hier om een strook van 100 m aangrenzend aan het gebied, maximaal van 1 km lengte en aan één zijde van het perceel. Bepalend is de zijde met het hoogste aantal personen
3. De uitkomsten van punt 1 en punt 2 (maximum aan 1 zijde) worden opgeteld en ingevuld.

Gebruiks informatie bij over relevante percelen een Natuurgebied				
Attribuut	Beschrijving			
Aantal personen per deelgebied	Globaal aantal inwoners / overnachters in/annex het gebied (langs de zijden = in een strook van 100m breed, max. 1 km lang)			
	1 Binnenin:	2 Noordzijde	3 Oostzijde	4 Zuidzijde
Totaal maatgevend aantal personen (=som van 1 en de hoogste van 2 t/m 5)	Globaal aantal inwoners / overnachters in/annex het gebied; categorieën:			
	- minder dan 10	- 5.000 tot 15.000		
	- 10 tot 100	- 15.000 tot 35.000		
	- 100 tot 500	- 35.000 en meer		
	- 500 tot 5.000	- (een specifiek aantal)		

Figuur 11.2: Beschrijving van gebruiksinformatie bij een natuurgebied

11.6 Risico-informatie

Het gaat hier om administratieve (attribuut-)informatie die bij het betreffende perceel kan worden opgenomen over de omvang van het risico. Het betreft de volgende punten, die in figuur 11.4 zijn uitgewerkt

- de bijdrage van het perceel aan het maatscenario Natuurbrand uit de Leidraad Maatramp, volgens figuur 11.3;
- waardering van het risico volgens een geactualiseerde risico-indexering van betreffende regionale brandweer. De index is opgebouwd uit variabelen als begroeiing, opkomsttijd, ontsluiting, terreinhellingen, aantal bewoners en bezoekers. Per RDM-grid² wordt de risico-indexklasse bepaald (laag, beperkt, middelmatig, groot of zeer groot risico op een onbeheersbare brand).
- de daarbij behorende indicatieve kengetallen over de omvang van de hulpvraag.

Op sommige punten zal men de indicaties met gegevens makkelijk kunnen aanscherpen met behulp van gegevens van het specifieke perceel.

Deze risico-informatie bevat overigens geen nadere aanwijzingen over de kans op een grote brand in het betreffende perceel.

² RDM-grid: onderdeel van het rechthoekig coördinatensysteem, zoals toegepast door de Topografische Dienst Nederland. Elk grid beslaat een oppervlak van een vierkante kilometer.

Bijdrage Maatscenario*1	bosperceel	perceel heide/duin/veen met aangrenzend bos / bebouwing
I	100 tot 500 ha	100 tot 500 ha
II	500 tot 2000 ha	500 tot 2000 ha
pm. III	2000 tot 10000 ha	2000 ha en meer
pm: IV	10000 tot 200000 ha	-
pm: V	meer dan 20000 ha	-

*1 = Opmerking: voor objecten die de gemeentegrens overschrijden is in de invoermodule de mogelijkheid opgenomen om aan te geven dat het onderdeel uitmaakt van een groter geheel.

Figuur 11.3: Bijdrage van percelen aan het maatscenario natuurbrand (pm = de grote aantallen gelden praktisch alleen voor gehele regio's)

Bij figuur 11.3 moet worden opgemerkt dat de indelingssystematiek van de Leidraad Maatramp is afgestemd op het totale bosareaal in een regio. Dit betekent dat de individuele bospercelen afzonderlijk een lagere classificatie opleveren, behalve wanneer de regio slechts één aaneengesloten bosgebied omvat. Zie voorts figuur 11.4.

Risico-informatie bij een Natuurgebied						
Attribuut	Beschrijving					
Categorie (risicowaardering)	Classificering volgens Risico-indexering Natuurgebieden ³ - Gering risico (index onder de 250 punten) - Beperkt risico (index 250 t/m 300) - Middelmatig risico (index 301 t/m 400) - Hoog risico (index 401 t/m 500) - Zeer hoog risico (index 501 en hoger)					
Bijdrage maatscenario	De bijdrage van het object aan het LMR-scenario (I – V), zie figuur 11.3					
Aantal slachtoffers	Maatrampscenario (indicatie) Gewonden (T1+T2) + doden	I	II	III	(IV)	(V)
		5	10	10	(20)	(35)
Detaillering GHOR bron: tabellenboek LMR, versie 2.1	<u>Algemene indicaties:</u> Aantal gewonden (T1+T2+T3): Percentage T1+T2: Gewonden met mechanisch letsel: Gewonden met chemisch letsel: Gewonden met thermisch letsel:	15	35	35	65	100
		30%	30%	30%	30%	30%
		50%	50%	50%	50%	50%
		50%	50%	50%	50%	50%
		50%	50%	50%	50%	50%
Hulpvraag Brw bron: tabellenboek LMR, versie 2.1	<u>Algemene indicaties:</u> Te bevrijden T1-slachtoffers: Aantal te redden personen: Tankautospuiten (blussing 1e uur):	2	4	4	6	9
		pm	pm	pm	pm	pm
		12	14	18	30	50
Hulpvraag Politie bron: tabellenboek LMR, versie 2.1	<u>Algemene indicaties:</u> Aanwezige personen (en kijkers) Aantal af te zetten punten ⁴ Aantal te identificeren doden Aantal te begeleiden voertuigen	750	1000	1500	3000	5500
	
		-	-	-	-	5
		30	35	40	50	70

³ NIFV-publicaties Risico-indexering Natuurbranden voor diverse natuurgebieden, (febr. 2003). De index wordt periodiek door ter zake kundigen op een aaneengesloten gebied toegepast om daarvan een (natuurbrand)risicokaart van te maken (Veluwe Massief, Utrechtse heuvelrug, Salland).

⁴ Dit aantal is in de specifieke situatie veel beter in te schatten dan deze indicatie; bron: politie.

Hulpvraag Overig bron: tabellenboek LMR, versie 2.1	Algemene indicaties:					
	Aantal verslaggevers	40	40	50	80	130
	Aantal te informeren huishoudens ⁵
	Aantal bellers waarvan verwanten	250 125	500 250	1000 500	2500 1250	5000 2500

Figuur 11.4: Overzicht van risico-informatie bij een natuurgebied

11.7 Planinformatie

In verband met eventuele branden in natuurgebied kan een combinatie van verschillende operationele plannen aan de orde zijn (zie figuur 11.5):

- Rampbestrijdingsplan (bron: gemeente);
- Calamiteitenplan (bron: de regionale Directie van RWS);
- Coördinatieplan (bron: o.a. de Regionale brandweren);
- Aanvalsplan (bron: Plaatselijke brandweer (brandweren));
- Evacuatieplan (bron: gemeente).

Het systeem biedt de mogelijkheid op te geven of de betrokken planvorm Gewenst dan wel 'Verplicht' is, 'Niet verplicht' of 'Nader te bepalen'.

Indien een bepaald soort plan aanwezig is, dan volgen enige vragen om dit nader aan te duiden. Hiervoor wordt het systeem van figuur 11.6 benut. De genoemde referentie van het plan kan een 'link' zijn.

Mogelijke Planinformatie bij Natuurgebieden	
Attribuut	Beschrijving
Rampbestrijdingsplan verplicht? aanwezig? datum referentie	Gegevens van een eventueel aanwezig/gewenst RB-plan j/n/nader te bepalen j/n datum van het plan (laatste revisie) referentie naar het plan (zie figuur 11.6)
Calamiteitenplan verplicht aanwezig datum referentie	j/n/nader te bepalen j/n datum van het plan (laatste revisie) referentie naar het plan (zie figuur 11.6)
- Coördinatieplan gewenst aanwezig datum referentie	Mogelijk van toepassing wanneer er geen RB-plan is j/n/nader te bepalen j/n datum van het plan (laatste revisie) referentie naar het plan (zie figuur 11.6)
- Evacuatieplan gewenst aanwezig datum referentie	j/n/nader te bepalen j/n datum van het plan (laatste revisie) referentie naar het plan (zie figuur 11.6)

⁵ Dit aantal kan het beste specifiek voor de betreffende situatie worden bepaald uit figuur 11.2.

Figuur 11.5 Overzicht van planinformatie bij een natuurgebied

Referentie-informatie bij diverse planvormen en vergunningen			
<i>Attribuut</i>	<i>Beschrijving</i>		
Referentie			
	naam dienst	plaatsnaam	naam of ref.nr. van het plan

Figuur 11.6 Stramien voor het opgeven van referentie-info bij een bepaald plan